

Aan de gemeenteraad

Weert, 20 september 2023

Onderwerp: Stand van zaken IJzeren Rijn
Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: -

Geachte raadsleden,

In de commissievergadering op 13 september jl. heeft wethouder Steinbach toegezegd schriftelijk terug te komen op de stand van zaken met betrekking tot de IJzeren Rijn (3RX). Onderstaand treft u de laatste stand van zaken aan.

In 2018 is er een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) opgesteld voor de 3RX, waaruit blijkt dat voor Nederland de meerwaarde beperkt is, voornamelijk vanwege doorgaande goederentreinen. De resultaten laten zien dat er sprake is van een verdelingsvraagstuk, waarbij België en Duitsland voordelen zien en Nederland, met name Limburg, in mindere mate.

Er is destijds besloten om de MKBA te updaten vanwege veranderingen op het gebied van duurzame mobiliteit en geopolitieke ontwikkelingen. Momenteel zijn we in afwachting van de resultaten van deze nieuwe MKBA.

Recentelijk hebben de drie betrokken landen België, Duitsland en Nederland op 6 juni jl. politieke gesprekken gevoerd over de 3RX, waarbij Limburg niet betrokken was. Wij delen de zorgen van de Limburgse samenleving en de Provincie heeft een brief gestuurd naar het ministerie van I&W om bestuurlijk overleg aan te vragen. Het brede standpunt in Limburg is dat een eventuele spoorlijn voor Limburg niet alleen lasten, maar ook lusten met zich meebrengt, met maximale inspanningen om overlast te beperken.

Zodra wij een reactie van de bewindslieden hebben ontvangen, of er anderszins nieuwe informatie beschikbaar is, zullen wij u over dit dossier nader berichten.

Tot slot willen wij u meegeven dat er een samenwerkingsverband IJzeren Rijn actief is, waar de gemeente Roermond bestuurlijk voorzitter is. De gemeente Weert participeert mee in dit samenwerkingsverband.

Voor de volledigheid verwijzen wij u het artikel in de 'Groene Amsterdammer' dat uw raad onlangs ontvangen heeft. Daarnaast verwijzen wij u naar de bijlage voor een brief namens gedeputeerde van Gaans-Gijbels van 21 maart 2023 inzake de 3RX.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben dan kunt u hiervoor contact opnemen met de heer Ralph van den Waardenberg van de afdeling Ruimte & Economie.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Selma van Mensvoort', written in a cursive style.

Selma van Mensvoort
Afdelingshoofd Ruimte & Economie

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	P&P	Behandeld	Lennard van Damme
Ons kenmerk	DOC-00444246	Telefoon	+31 6 50214057
Uw kenmerk	-	Maastricht	21 maart 2023
Bijlage(n)	1	Verzonden	23 maart 2023

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder 3RX (een door België beoogde spoorgoederenverbinding door Limburg)

Tussen 1879 en 1990 is een railverbinding in gebruik geweest tussen de haven van Antwerpen en het Duitse Ruhrgebied, die via Weert en Roermond en het Meinweggebied door Limburg liep. Na 1990 is deze lijn in onbruik geraakt en is deze overwoekerd door bomen op het Meinweggedeelte. De Meinweg maakt onderdeel uit van het Natura 2000 netwerk en reactivering van een spoorlijn door dit gebied is om die reden uitgesloten.

Wel heeft België de afgelopen jaren bij de Nederlandse partijen duidelijk gemaakt dat een goederenverbinding per spoor door Nederland wenselijk is. Nadat overleg niet tot overeenstemming heeft geleid is het vraagstuk aan het Hof van Arbitrage voorgelegd die in 2005 tot een uitspraak is gekomen. Dit hof heeft geoordeeld dat het een vraag is die rust op een vigerend verdrag uit 1839 (het zogenaamde scheidingsverdrag) en dus de vraag vanuit België gerechtvaardigd is. België heeft op grond van die uitspraak eveneens het recht functionele specificaties voor het alternatieve IJzeren-Rijntracé in Nederland vast te stellen. België en Nederland dienen evenwel overeenstemming te bereiken over de uit te voeren werken om de verbinding te reactiveren en het daarbij tevens eens te worden over de verdeling van de kosten, met inachtneming van de door het Hof aangegeven randvoorwaarden. Na deze uitspraak is besloten dat er gezocht wordt naar diplomatieke en inhoudelijke tafels om tot een bevredigende oplossing te komen. Ook Duitsland is bij die gesprekken betrokken.

In 2018 is met medewerking van drie landen een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) opgesteld voor de zogeheten 3RX. Deze verbinding zou grotendeels over bestaand (op te waarderen) spoor moeten lopen en via Weert Nederland binnenkomt en via Roermond en de Zuidelijke Maaslijn dan via Venlo naar Duitsland zal gaan. Over deze MKBA bent u via mededeling portefeuillehouder geïnformeerd op 16 januari 2018 (kenmerk 2018/4094).

De uitkomst van die MKBA is dat er voor Nederland nauwelijks meerwaarde uit deze goederenverbinding voortkomt, omdat het nagenoeg alleen doorgaande goederentreinen betreft. Het tracé is in Nederland behoudens een heel klein stukje door de gemeente Cranendonck (N-Br) alleen gelegen in Limburg. De resultaten van deze MKBA uit 2018 lieten duidelijk zien dat sprake is van een verdelingsvraagstuk. Voor België en Duitsland komen er voordelen in beeld, terwijl voor Nederland (lees Limburg) het juist andersom is. In de MKBA uit 2018 leidt dat tot het onderstaande beeld:

België: 0.93

Nederland: 0.04

Duitsland: 0.64

Omdat de MKBA van 2018 gebaseerd was op gegevens van 2015 of ouder en er intussen veel is veranderd op het vlak van duurzame mobiliteit en door geopolitieke ontwikkelingen is besloten deze MKBA te updaten. Dat proces loopt en de verwachting is dat de uitkomsten hiervan op afzienbare termijn beschikbaar zijn.

Vanuit een kamerbrief van juli 2022 (1 E NW/BSK-2022/149211) getiteld "Verkenning naar infrastructuurprojecten met een grensoverschrijdende component tussen Nederland, België en Duitsland" hebben wij kunnen opmaken dat de drie landen via politieke gesprekken proberen te komen tot een basis voor gezamenlijke overeenstemming over de 3RX.

Als college constateren wij dat Limburg bij de voorbereidingen daarvan niet is betrokken. Tegelijkertijd horen wij grote zorgen vanuit de Limburgse samenleving over de realisatie van een dergelijke goederenspoorverbinding. Zorgen die wij begrijpen en delen. Daarom hebben wij een brief gestuurd aan de bewindspersonen van het ministerie van I&W. Hierin verzoeken wij op korte termijn met ons bestuurlijk in overleg te treden zodat wij de Limburgse ideeën, wensen en zorgen in dit dossier kunnen bespreken. Waarbij voor ons voorop staat dat een eventuele spoorlijn voor Limburg niet alleen lasten maar ook lusten zou moeten opleveren. Naast uiteraard een maximale inspanning om overlast en hinder te beperken. Hoewel de periode waarin deze spoorlijn in gebruik zou kunnen worden genomen (2040/2050) nog ver weg ligt, is het juist nu in dit stadium noodzakelijk om hier grote zorgvuldigheid in te betrachten.

Zodra wij een reactie van de bewindslieden hebben ontvangen, of er anderszins nieuwe informatie beschikbaar is, zullen wij u nader berichten.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

M.W.A. van Gaans-Gijbels

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 De Minister en Staatssecretaris van Infrastructuur
 en Waterstaat
 De heer M.G.J. Harbers en mevrouw V. Heijnen
 Postbus 20901
 2500 EX DEN HAAG

Cluster	P&P	Behandeld	Lennard van Damme
Ons kenmerk	DOC-00444244	Telefoon	+31 6 50 21 40 57
Uw kenmerk		Maastricht	21 maart 2023
Bijlage(n)		Verzonden	

Onderwerp
 Rhein-Ruhr-Rail Connection (3RX)

Excellenties,

Middels deze brief nodigen wij u uit om gezamenlijk op korte termijn in een bestuurlijk overleg in gesprek te gaan over het project Rhein-Ruhr-Rail Connection (3RX). Deze spoorverbinding die onze provincie doorsnijdt heeft immers grote impact op mens, dier, natuur en ruimte in Limburg. Het raakt onze provincie en samenleving enorm. Het is in het belang van alle betrokken landen en partijen dat wij als Provincie onze ideeën, zorgen en wensen over dit project kunnen delen en voldoende worden geïnformeerd over de voortgang. Het is immers aan uw organisatie en de onze om op een verantwoorde en integrale manier de samenleving hier op een goede manier bij te betrekken.

Met de uitspraak van het Hof van Arbitrage in 2005 is er een juridische basis gecreëerd door de Belgische burens om dit project te mogen reactiveren. Sindsdien zijn er overleggen geweest over dit project maar helaas moeten we concluderen dat we bestuurlijk op grote afstand staan. En dat terwijl wij als Provincie - naast het vertegenwoordigen van de belangen van Limburg en haar inwoners - ook een belangrijke rol vervullen in de gebiedsprocessen rond een toekomstig tracé en de inpassing daarvan. Die rol willen wij zorgvuldig en naar behoren kunnen vervullen.

Recent vernamen wij dat er mogelijk wordt toegewerkt naar het bereiken van een gedeeld standpunt tussen de drie betrokken landen tijdens een internationale ministeriële top die binnenkort plaats zou vinden. Op dit moment zijn wij ook hierbij niet bestuurlijk aangehaakt, terwijl het Limburgse grondgebied een sleutelpositie heeft in de eventuele realisatie van dit infrastructurele project. Bij de planvorming van een dergelijke belangrijke economische vervoersader, is een duurzame samenwerkingsrelatie tussen alle betrokken partijen onmisbaar. Met daarin ruimte voor ieders belang. Voor Limburg is daarbij onze inzet dat er niet alleen lasten zouden moeten zijn, maar ook lusten. Opbrengsten voor onze regio die de te verwachten hinder en overlast enigszins draaglijk maken.

provincie limburg

Wij dringen er dan ook nadrukkelijk bij u op aan om op zo kort mogelijke termijn, in elk geval voor een eventuele ministeriële top, met ons bestuurlijk over het project 3RX in overleg te treden.

Graag zien wij uw reactie spoedig tegemoet.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris